

EESTI KOOSTÖÖ KOGU
NÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL NR 86

Koosoleku aeg: 3. oktoober 2018 kell 10-12

Koosoleku koht: võrdõigusvoliniku büroo saal, Roosikrantsi 8a, Tallinn

Koosolekut juhatas: Marika Valk

Protokollis: Teele Pehk

Võtsid osa nõukogu liikmed: Kaie Karniol, Marika Valk, Anna Levandi, Urmo Kübar, Ülar Mark, Andres Kütt, Triin Vihalemm

Kutsutud: Külli Taro, Teele Pehk (EKK), Maarja-Leena Saar (EKK), Egle Aruvald (EKK raamatupidaja)

Päevakord

1. Ülevaade 2018 tegevuskava täitmisest - Teele Pehk ja Maarja-Leena Saar
2. Ülevaade 2018 eelarve täitmisest ja eelarvemuudatuste kooskõlastamine - Egle Aruvald ja Teele Pehk
3. Ülevaade avaliku ruumi ja demokraatia EIA koostamisest - peatoimetaja Helen Sooväli-Sepping
4. Muud teemad

Sihtasutuse Eesti Koostöö Kogu nõukogu kinnitas koosoleku päevakorra ning eelmise koosoleku protokollid.

SIHTASUTUSE EESTI KOOSTÖÖ KOGU NÕUKOGU OTSUSTAS:

1. Kiita heaks 2018. aasta üheksa kuu senised tulemused ja arutada Koostöö Kogu olemuse ja tegevuste uuendamise üle koos uue juhatajaga

Juhataja Teele Pehk esitles selle aasta algusest uuenenud tegutsemisviisi ja katsetusaasta saavutusi. Kiideti heaks juhataja esitletud senised saavutused rahvaalgatusveebi ja inimarengu aruandega soetud töödes ning avaliku ruumi koosloomeprogrammi käivitamiseks loodud eeldused.

Olulisimad saavutused demokraatia edendamisel digiajastule kohaselt kolme tegevusliini kaupa:

Rahvaalgatus.ee

eesmärgid

1. Kodanike teadlikkuse ja suutlikkuse tõstmine õigust kasutada ja huvikaitsesiduda
2. Algatuste muutumine arutluskultuuri ja ühiskonnakorralduse osaks
3. Veebi kasutajasõbralikkus ja jätkusuutlikkus
4. Eesti (e-)demokraatia eduloo täiendamine

tegevused ja väljundid

- uue eakuse rahvakogu kui eeskujuprotsess
- #kuidasmekestame algatusse rahvaalgatusõiguse ja veebi sidumine - <https://kestame.rahvaalgatus.ee/>
- Riigikogu vastutavuse tõstmine - esinemised
- Arvamusfestivali aruteludega sidumine - <https://www.arvamusfestival.ee/rahvaalgatus/>
- rahvaalgatuste "eduvalemi" väljatöötamine
- tallinn.rahvaalgatus.ee: 1% hääleõiguslike elanike eelnõu algatamise õigus, kaasav eelarve jms
- süsteemne turundus ja kasutajate pakkumine
- piisannetused ra.ee kasutajasõbralikkuse tõstmiseks
- iseseisvus Citizenos.com-ist, isikuandmete kaitse
- ra.ee integreerimine e-osaletamise uude taristusse: Riigikantselei ja innotiim veavad, käivitub 2019
- rahvusvaheline koostöö rahvaalgatus-platvormidega - SMART eDemocracy projekt
- Eesti esindamine rahvusvahelisel areenil

oodatavad pikaajalised tulemused

Ra.ee kasutajaskond ja usaldus koll.pöördumiste suhtes kasvab pidevalt, selle kaudu ka Riigikogu avatus

Huvikaitsjad ja poliitikakujundajad juurutavad olemasolevaid häid meetodeid (rahvakogu) ja tööriistu (rahvaalgatus.ee)

Sisukamad arutelud ühiskonnaasjade üle ja läbipaistvam riigikorraldus tänu avatud osalusplatvormile ja algatustele

Eesti inimarengu aruanne (EIA)

eesmärgid

0. Anda välja sisukas aruanne
1. Kontseptualiseerida Eestile olulist teemat, luua seoseid, olla arenguvalikute suunanäitaja poliitikutele, poliitikakujundajaile, huvikaitsjaile
2. Käivitada ühiskondlikud muutused ja/või laiapõhjaline avalik arutelu
3. Populariseerida teadust, olla teerajaja teadussiirdele ühiskonda

tegevused ja väljundid

- #kuidasmekestame algatus kui rände-EIA jätkuprojekt: elanikkonna kahanemisest tuleneva inimvara strateegia koostamine
- Koosloomeline lähteülesanne avaliku ruumi ja demokraatia uurimisteemade sõnastamiseks rahvaalgatus.ee/
- EIA 2018/19 sisu võimendavad uuendused: selgekeelsus ja avaandmed
- Avaliku ruumi koosloomeprogrammi jaoks terminite defineerimine ja pika vaate andmine
- EIA kui muutuste käivitaja mõju hindamine

oodatavad pikaajalised tulemused

Poliitikakujundamine lähtub teaduslikult tõestatud valikutest

Teadlikkus Eesti demokraatia hingeseisust on avaliku ruumi teema kaudu tõusnud

Tekkinud on uusi arvamusliidreid avaliku ruumi ja demokraatia teemal

Aruande põhisoovitused on ellu viidud

Avaliku ruumi koosloomeprogrammiks eelduste loomine

eesmärgid?

1. Ruumilooma ekspertrühma järelduste ja EIA soovitude elluviimise tagamine
2. Ruumiteemade avamine kodanikuvaatest, avaliku ruumi seostamine inimeste õnnelikkuse, heaolu ja identiteediga.
3. Ruumilooma kui horisontaalse teema koordineerimine poliitikate sidususe kaudu, mitte uute seaduste ja arengukavadega

tegevused ja väljundid

- poliitikate sidususe prototüüp - koondpilt strateegiatest ja arengukavadest (kasutajad: avaliku sektori innoitiim, ruumilooma ekspertrühm, Riigikantselei)
- kohalike omavalitsuste teenustasemetete (sh elukeskkonna kujundamise) võrdlemine (koos RaMiga, AVP tegevuskavas)
- avatud valitsemise partnerluse tegevuskava järjehoidja loomine (AVPs)
- ruumilooma teemade ühisüritus oktoobri lõpus
- .....

oodatavad pikaajalised tulemused

- Demokraatia kitsaskohad ja võimalused on avaliku ruumi teemade kaudu teadvustatud
- Hea ruumilooma on üks hindamiskriteerium pikaajaliste valikute ja otsuste tegemisel
- Avaliku ruumi teemalise EIA soovitusel on käivitanud muutused
- Ruumiloomaga tegutsejate seas on suurenenud koostöövõime ja ühise huvi kaitsmise oskused

Kui avaliku ruumi koosloomeprogrammi eesmärkides ja oodatavates tulemustes on kokku lepitud, saab keskenduda avaliku ruumi temaatika kaudu demokraatia edendamisele.

Oluline saavutus on see, et Koostöö Kogu kahe brändiga - EIA ja rahvaalgatusveeb – oleme hoidnud kõrget kvaliteeditaset.

Arutelu tulemusel tegi nõukogu tegevkontorile soovitusi:

- tuletada Riigikogu fraktsioonidele enne valimisi meelde rahvaalgatusõiguse ja -veebi olulisust;
- kuna rahvaalgatusveebi integreerimine riiklikku süsteemi võtab veel mitu aastat aega, on vaja Koostöö Kogul tagada rahvaalgatus.ee hea toimimine veel mitu aastat.

Kui uus juhataja paigas, siis arutab nõukogu Koostöö Kogu kui organisatsiooni uuenemise jätkamise üle, samuti tegutsemistaktika ja võrgustiku uuendamise üle.

2. Võtta teadmiseks 2018 eelarve täitmine ning kooskõlastada vajalikud muudatused

Raamatupidaja Egle Aruvald tutvustas eelarve täitmist, kus vahendeid on üle. Selle aasta ülejäägi peab järgmisse aastasse EIA ilmumise toetamiseks kandma. Vastavad läbirääkimised on Vabariigi Presidendi Kantselei pearaamatupidajaga käimas.

Kiita heaks järgmised muudatused tegevuskulude eelarveridade vahel (mis kogueelarvet ei muuda):

1. EIA selle aasta kuludeks plaanida tehniliste tööde osamaksed, kogukulu jääb sel aastal 16 000 eur ringi, EIA tervikeelarve ei muutu;
2. suurendada rahvaalgatusveebi selle aasta eelarvet 7000 eurolt 19 000 eurole: enda instantsi loomiseks planeerida 7000 eur ning kasutada demokraatialabori eelarvest 12 000 eur rahvaalgatusveebi kriitilisteks IT-töödeks ja GDPRiga seotud juhendtekstide uuendamiseks;
3. kokkuvõtlikult vähendada demokraatialabori eelarvet 12 470 euro võrra (36 000 eurolt 23 530 eurole), kasutades vahendeid rahvaalgatuste ja rände-EIA järjehoidmis- ja mõjumudelite väljatöötamiseks, vajadusel riigipilt.ee üleandmisega seotud töödeks.

3. Võtta teadmiseks ülevaade avaliku ruumi ja demokraatia teemalise EIA koostamisest

Helen Sooväli-Sepping tutvustas EIA protsessi ja seda, kuhu on sisuliselt välja jõutud.

Väga palju peatoimetaja aega on läinud sellele, kuidas aruanne tehniliselt üles ehitada. Suur eesmärk on selged sõnumid. Aruande arhitektuur on nüüdseks valmis: kuidas artikkel ja peatükk üles ehitada, samuti visuaalse sõnumi selgus ja kujundajatega koostöö. See kõik tagab selle, et aruande sõnumid levivad laialt.

Sisuloome: 16. novembriks laekuvad lõplikud artiklid. Enne seda on kaks kavandite ringi, kus algusest peale sõnumid välja toodud. Autorid on oma sõnumeid pidevalt täpsustanud. Igas artiklis on ajalooline komponent (tekkepõhjused jm), rahvusvaheline võrdlusmoment, tulevik ja konkreetsed soovitusel edasiseks. Toimetajad teevad oma tööd väga suure motivatsiooniga.

Avaliku ruumi defineerimine: käsitleme nii, nagu lähteülesandes oli ette antud – nii füüsiline kui ka digitaalne, nii looduslik kui linnaruum (nende järgi ongi peatükid). Neid ühendab inimene ja inimeste solidaarsus ehk heaolu. Peatoimetaja tutvustas põhilisemaid sõnumeid on juba välja koorunud, kuid neid ei saa veel avalikult kommunikeerida. Detailset kommunikatsioonikava hakkame nüüd koostama, kuna vorm on paigas.

Tekkis arutelu tulevikustsenaariumide üle – kas toimetajad valivad nelja vahelt kõige ihaldusväärsema välja? Nõustuti, et ei pea valikut tegema, vaid pakume teaduspõhist lähenemist eri valikutega kaasnevatele tagajärgedele.

Tekkis arutelu terminite sõnastamise üle. Aruandesse tuleb terminite lisa, kus on selgelt sõnastatud avalik ruum, jätkusuutlik areng. Ja neid termineid on hea läbivalt samas tähenduses kasutada või siis põhjendada termini erinevat käsitlemist.

Retsensendi kohale on paar võimalikku nime, kuid kuna sellega väga kiire pole, siis nõukogu arutab seda mõnel järgmisel koosolekul.

4. Muud teemad

Koostöö Kogu juhatajajonkurss on läbi, toimuvad intervjuud kolme kandidaadiga. Tulemused peaksid selguma oktoobri keskel.

.....

Marika Valk
koosoleku juhataja

.....

Kaie Karniol

.....

Urmo Kübar

.....

Ülar Mark

.....

Andres Kütt

.....

Triin Vihalemm

.....

Anna Levandi

.....

Teele Pehk
protokollija